

INVALIDILIITTO ry

TILINPÄÄTÖS JA
TOIMINTAKERTOMUS

1.1. - 31. 12. 2022

17.3.2023

INVALIDILIITTO RY
TILINPÄÄTÖS 31.12.2022

SISÄLLYSLUETTELO

I		
Toimintakertomus		1-5
II		
Tuloslaskelma ja tase		6-9
Rahoituslaskelma		10
Liitetiedot		11- 19
Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä		20

Invalidiliitto ry

Hallituksen toimintakertomus 2022

Toimintakertomusvuosi oli Invalidiliiton 84. toimintavuosi. Se oli samalla uuden valtuuston ja valtuuston valitseman hallituksen ensimmäinen toimintavuosi.

Kahta edellistä vuotta leimannut koronapandemia taittui vuoden aikana. Sairaalakuormitus laski tasaisesti, ja tehohoidon kuormitus muuttui vähäiseksi. Epidemiatilanne ei enää vaatinut väestötason rokotussuosituksen laajentamista perusterveisiin aikuisiin.

Väestön yleistä huolta lisäsi koronaakin voimakkaammin Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan. Sodan sivuvaikutukset alkoivat monella tapaa heijastua yhteiskuntien toimintaan ja ihmisten hyvän arjen edellytyksiin. Sodalla Ukrainassa ei silti ollut merkittävää välitöntä vaikutusta liiton perustoimintaan.

Vaihtoehtoisia toimintamuotoja vertaistuelle, kokouksille ja tapahtumille toteutettiin pitkin vuotta. Koronajan mukaan tuomat erilaiset sähköisen yhteydenpidon muodot tulivat tavaksi toimia. Keskustoimiston henkilöstölle paikkaan sitoutumattomasta etätyöstä tuli yleinen toimintatapa koronarajoitusten poistuttuakin.

Monet ihmiset ja Invalidiliiton jäsenyhdistykset tekivät merkittävän digiloikan koronapandemian kannustamana. Perinteisten kasvotusten olleiden tapaamisten rinnalle on muodostunut uusi kanava kohtaamisille niillekin jäsenyhdistyksille, joille verkossa tapahtunut toiminta oli ollut aiemmin vieraampaa. Tämä loi uusia mahdollisuuksia ja lisäsi osaltaan tapahtumien saavutettavuutta. Invalidiliiton ja sen jäsenyhdistysten toiminnalla sen eri muodoissaan on suuri merkitys fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Liiton sisäisessä viestinnässä sähköisten kanavien rooli korostui. Ulkoisessa viestinnässä liiton eri viestintäkanavat säilyttivät vetovoimaisuutensa. Liiton asiantuntijoita ja jäsenyhdistyksien edustajia kuultiin monissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa, joissa käsiteltiin fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden kannalta merkityksellisiä asioita.

Toiminta yhdenvertaisen ja esteettömän Suomen eteen jatkui aktiivisena koko yhteisömme toimintana. Sitä tehtiin liiton ja jäsenyhdistysten vaikuttamistoimintana tapaamalla päättäjiä ja lainsäätäjiä, asiantuntijatoimintana, kannanotoin ja kirjoituksin sekä toteuttamalla erilaisia tapahtumia. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja vammaispalvelulain uudistusten valmistelu edistyivät ja ne olivat liitolle keskeisiä vaikuttamisen kohteita. Eduskunta hyväksyi vammaispalvelulain maaliskuussa 2023, ja sen toimeenpaneminen kaikille vammaisille yhdenvertaisella tavalla on liiton vaikuttamistoiminnan keskiössä tulevina vuosina.

Liiton uuden strategian valmistelu jatkui uuden liittohallituksen johdolla. Liittovaltuusto päätti kevätkokouksessaan liiton uuden strategian vuosille 2023–2026. Liittokonsernin yhtiöt toimivat omien toiminnan strategioidensa mukaisesti. Niiden valmisteluun liitto on vaikuttanut omistajaohjauksella.

Invalidiliiton liittovaltuusto ja liittohallitus

Vuoden 2021 syksyllä pidettiin liittovaalit, joissa valittiin liitolle uusi liittovaltuusto. Liittovaltuuston järjestäytymiskokous pidettiin 22.1.2022. Liittovaltuuston puheenjohtajaksi valittiin Anni Täckman. Järjestäytymiskokouksessa valittiin myös liittohallitus, jossa on yhteensä 13 jäsentä. Liittohallituksen puheenjohtajaksi – jota sääntöjen mukaan kutsutaan liiton puheenjohtajaksi – valittiin Pirkko Kuusela.

Liittovaltuuston kevätkokous pidettiin Vierumäellä 10.6.2022. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan Invalidiliiton strategiaan pohjautuvan toiminnan ja talouden painopisteet vuodelle 2023, vahvasti Invalidiliittokonsernin ja Invalidiliitto ry:n vuoden 2021 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, sekä päätti liiton strategian vuosille 2023-2026. Valtuuston syyskokous pidettiin Helsingissä 18.11.2022. Syyskokouksessa liittoval-

tuustolle esiteltiin katsaus liiton strategian toteutumisesta valtuustokauden ajalta ja valtuusto käsitteli Invalidiliitto ry:n talousarvion vuodelle 2023.

Invalidiliiton jäsenet

Invalidiliitossa oli vuoden 2022 lopussa 143 jäsenyhdistystä, joista 122 paikallis- tai aluetasolla toimivaa yhdistystä, 15 valtakunnallista harvinaisyhdistystä sekä 6 muuta valtakunnallista yhdistystä.

Paikallisyhdistyksissä oli varsinaisia jäseniä 18 958 (19 971) ja kannatusjäseniä 1 182 (1 219). Valtakunnallisissa harvinaisyhdistyksissä varsinaisia jäseniä oli 2 829 (2 819) kannatusjäseniä 164 (152) ja perheenjäseniä 140 (131). Muissa valtakunnallisissa yhdistyksissä varsinaisia jäseniä oli 1 643 (1 607) ja kannatusjäseniä 88 (87).

Kokonaistuotot

Liiton kokonaistuotot olivat 21,2 miljoonaa euroa (2021 20,3 m€, 2020 20,3 m€). Järjestötoiminnan saamat avustukset ja muut tuotot olivat 1,5 m€ (2021 1,2 m€, 2020 1,4 m€). Varainhankinnan kokonaistuotot laskivat edellisvuodesta ollen yhteensä 1,7 miljoonaa euroa (2021 2,0 m€, 2020 2,1 m€). Kiinteistötoiminnan tuotot olivat 12,6 miljoonaa euroa (2021 11,8 m€, 2020 11,5 m€). Sijoitustoiminnan tuotot olivat 1,8 miljoonaa euroa. Julkisia yleisavustuksia tuloutui 1,4 miljoonaa euroa.

Liiton varsinaisen toiminnan tulos (kulujaama) oli vuonna 2022 -3,4 m€ (2021 - 3,6 m€, 2020 -3,8 m€).

Tilikauden tulos oli 0,3 miljoonaa euroa alijäämäinen (2021 +0,1 m€, 2020 -0,3 m€).

Konsernin tuotot

Konsernin kokonaistuotoista 30,5 prosenttia (vuonna 2021 31,2 %, 2020 30,2 %) kertyi ammatillisesta koulutuksesta ja 6,5 prosenttia (vuonna 2021 7,4 %, 2020 7,7 %) lääkinnällisestä kuntoutuksesta. Asumispalveluiden osuus kokonaistuotoista oli 49,6 prosenttia (vuonna 2021 47,5 %, 2020 47,7 %), kiinteistötoiminnan 7,4 prosenttia (vuonna 2021 7,7 %, 2020 7,9 %) ja muiden toimintojen yhteensä 6,0 prosenttia (vuonna 2021 6,2 %, 2020 6,5 %).

Seuraavaan taulukkoon on koottu konsernin tytäryhtiöiden tuottojen kehittyminen. Validia Oy:n tuottaman vammaispalvelulain mukainen asumispalvelutoiminnan kysyntä on jatkunut odotusten mukaisena kaikissa yksiköissä. Validia Oy:n vuoden 2022 tuottoihin sisältyy yhtiön vuoden aikana hankkimien tytäryhtiöiden liikevaihdot omistusasjalta.

Konserniyritysten kokonaistuotot

Luvut tuhansia euroja

	2022	2021	2020
Validia Oy	90 502	78 354	74 271
Ammattiopisto Spesia Oy	52 073	47 924	43 900
Lapin Kuntoutus Oy	5 054	5 428	5 746
Varainhankintayhtiöt	2 230	1 342	1 362

Konsernin kokonaistuotot olivat 171,0 miljoonaa euroa (2021 153,6 m€, 2020 146,3 m€). Tilikauden tulos oli 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen (2021 + 4,3 m€, 2020 + 1,7 m€). Tilikauden tuloksen heikentyminen johtuu Validia Oy:n asumispalvelutoiminnan tuloksen heikentymisestä sekä Ammattiopisto Spesia Oy:n valtionavustusten tuloutumisesta edelliselle tilikaudelle. Hankkeisiin liittyvät kustannukset kohdistuivat myös tilikaudelle 2022.

Konsernilla ei ole varsinaista tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Talouden tunnusluvut

Luvut tuhansia euroja

	Invalidiliitto ry			Konserni		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Kokonaistuotot	21 153	20 324	20 291	170 964	153 568	146 267
Tilikauden tulos	-303	100	-251	1 524	4 260	1 690
Osuus liikevaihdosta	-1,43 %	0,49 %	-1,24 %	0,89 %	2,77 %	1,16 %
Taseen loppusumma	106 796	107 859	110 454	178 281	172 854	168 531
Omavaraisuusaste %	88,54 %	87,57 %	85,40 %	74,60 %	75,44 %	73,77 %
Oman pääoman tuotto	-0,32 %	0,11 %	-0,27 %	1,17 %	3,38 %	1,62 %

Henkilöstö

Liiton palveluksessa oli vuoden lopussa 117 (2021: 127, 2020: 171) työntekijää. Keskimääräinen henkilömäärä vuoden 2022 aikana oli 112 (2021: 117, 2020: 120). Osa-aikaisten osuus oli 23,2 % (2021 23,2 %, 2020 20,8 %), ja määräaikaisten osuus 24,7 % (2021 26,4 %, 2020 18,3 %). Tilivuoden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 4,0 miljoonaa euroa (2021 4,1 m€, 2020 4,3 m€).

Konsernin henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3112 (2021: 2557, 2020: 2464) työntekijää. Keskimääräinen henkilömäärä vuoden 2022 aikana oli 2760 (2021: 2354, 2020: 2345). Henkilömäärän kasvuun vaikutti Validia Oy:n hankkimien tytäryhtiöiden henkilöstö. Osa-aikaisten osuus oli 15,0 % (2021 14,2%, 2020 13,6 %), ja määräaikaisten osuus 16,9 % (2021 17,3%, 2020 28,1%). Tilivuoden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 85,6 miljoonaa euroa (2021 75,3 m€, 2020 72,4 m€).

Vuonna 2022 konsernin eri organisaatiot keräsivät tietoa ja palautetta henkilöstökokemuksen tilasta ja työyhteisön toimivuudesta erilaisin henkilöstötutkimuksin tai henkilökohtaisin keskusteluin. Saatujen vastausten perusteella henkilöstön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla. Työn merkityksellisyyden kokemus on vahva ja merkittävä voimavara. Invalidiliitto ry saavutti toista kertaa peräkkäin Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustuksen. Se viestii henkilöstön korkeasta omistautuneisuudesta ja organisaation toimintojen pitkäjänteisestä ja osallistavasta kehittämisestä.

Sairauspoissaolojen kokonaismäärä kääntyi nousuun vuonna 2022 kaikissa konsernin organisaatioissa. Muutos vastaa suomalaisen työelämän yleistä koronavuosien jälkeistä sairauspoissaolojen kehityssuuntaa. Myös työterveyshuollon kustannukset kasvoivat. Työyhteisöjen työkyvyn ja -hyvinvoinnin edistämisen ja seurannan toimintamalleja kehitetään ja arvioidaan jatkuvasti.

Työvoiman saatavuus haastaa koko sosiaali- ja terveydenhuollon alaa. Työvoiman pysyvyyttä ja saatavuutta pyritään varmistamaan monin eri keinoin, kuten huolehtimalla työntekijäkokemuksesta ja työnantajamaineesta, panostamalla vastuullisuuteen sekä kehittämällä rekrytointia ja perehdytystä.

Investoinnit

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat liitossa vuonna 2022 yhteensä 5,3 miljoonaa euroa (2021 3,2 m€, 2020 6,4 m€). Merkittävimmät investoinnit kohdistuivat palvelutalojen ja oppilaitosraken-
nusten korjauksiin.

Liiton investointien lisäksi konsernin muissa yhtiöissä investoitiin pääasiassa rakennusten ja tilojen korjauksiin, ohjelmistoihin ja koneisiin ja kalustoon yhteensä 6,8 m€. Lisäksi Validia Oy:n hankkimista liiketoimin-

noista ja tytäryrityksistä kertyi liikearvoa yhteensä 6,2 m€. Koko konsernin investoinnit olivat yhteensä 18,2 miljoonaa euroa (2021 5,2 m€, 2020 7,7 m€).

Muutokset konsernirakenteessa

Validia Oy hankki tilikauden aikana seuraavat yhtiöt kokonaan omistukseensa: Yksityinen Sosiaalipalvelu Oy, Turku, Hoivakoti Mesikämmen Oy, Avustajasi C.B. Oy ja Asumispalvelut Ristilä Oy. Yksityisen Sosiaalipalvelu Oy, Turku fuusio Validia Oy:hyn toimeenpantiin 31.12.2022.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Liitossa ja Invalidiliitto-konsernissa riskienhallinta tarkoittaa systemaattista ja ennakoivaa tapaa analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Riskienhallinta perustuu tietoisuuteen keskeisistä strategisista, toiminnallisista, rahoituksellisista ja vahinkotapahtumiin liittyvistä riskeistä.

Hallitus vastaa liiton ja konsernin riskienhallintapolitiikasta osana toiminnallista ja taloudellista päätöksentekoa. Hallitus on määritellyt hallintosäännön sekä sisäisen valvonnan ohjeiden perusteella toimivallat ja vastuut organisaation eri tasoilla. Strategisia ja toiminnallisia riskejä arvioidaan ja niille haetaan ratkaisukeino toiminnan suunnittelu- ja seurantajärjestelmän avulla. Suunnitelmien toteutumista seurataan kuukausi- ja osavuosikatsauksilla sekä erillisraportoinnin avulla.

Valtaosa liiton ja konsernin pääomista on sidottu palvelutalokiinteistöihin ja kuntoutuslaitoksiin. Siten esimerkiksi tulipalo tai pitkäkestoinen tilojen käytöstä poissaolo voivat aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja. Konserni suojautuu tällaisilta riskeiltä aktiivisella kiinteistöjen hoidolla sekä tarkistamalla säännöllisesti vakuutusturvansa laajuutta.

Konsernin rahoitussuunnittelu on keskitetty liittoon, ja liitto vastaa konsernin likvidiylijäämän sijoittamisesta hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti. Vähintään 50 % sijoituksista on sijoitettava korkoinstrumentteihin. Konsernin kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten altistuminen valuuttariskille on vähäistä. Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin velkakirjoihin markkinatilanteen mukaan. Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus konsernin lainakannasta oli tilivuoden lopussa 12,9 miljoonaa euroa, eli 77,9 % koko lainakannasta. Näistä 8,3 miljoonaa euroa on suojattu korkokattosopimuksin, tai lainat kuuluvat valtion korkotukilainsäädännön piiriin.

Ukrainassa meneillään oleva sotatilanne ei välittömästi ole vaikuttamassa liiton toimintaan. Liitto ja tytäryhtiöt ovat käyneet läpi toimintoihinsa liittyvät turvallisuusnäkökulmat konfliktin mahdollisesti laajentuessa tai sen mahdollisesti aiheuttaessa muita turvallisuusuhkia maaillemme. Sotatilanteen välilliset vaikutukset mahdollisten rahoitusmarkkinoiden kriisiytyessä voivat jonkin verran vaikuttaa liiton toimintaedellytyksiin.

Lähipiiri

Invalidiliiton lähipiiriin kuuluvat liittohallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtajat ja liiton johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenensä, sekä konserni- ja osakkuusyritykset. Konsernissa lähipiiriin kuuluvat konserniyritysten hallitukset, toimitusjohtajat sekä konserniyritysten johtoryhmät. Lähipiirien kanssa ei ole tehty olennaisia tai normaalia poikkeavia sopimuksia tai sitoumuksia.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Toiminta on jatkunut järjestötoiminnassa, ammatillisessa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa, kiinteistötoiminnassa, varainhankinnassa, asumispalvelutoiminnassa, huoneistojen vuokraustoiminnassa sekä kannatus- tuotemyynnissä ennallaan.

Näkymät vuodelle 2023

On oletettavaa, että siirrymme Suomessa koronaviruspandemiasta pysyvään endemiaan. Tämä tarkoittaisi, että virusta esiintyy vaihtelevalla ilmaantuvuudella ja näemme kausivaihtelun mukaisesti toistuvia epidemioita.

oita. Korona on yllättänyt hyvin monta kertaa, mutta koronavirukseen voitaneen kuitenkin alkaa suhtautua kuten muihinkin hengitystieinfektioihin.

Työn tekemisen ja toiminnan muodot eivät tule palautumaan kokonaan entiseen aikaan pandemian jälkeenkään. Etätyön tekemisen ja etäkohtaamisten lisääntyminen on tullut jäädäkseen. Kokouksia ja tapaamisia pidetään sähköisten välineiden avulla. Liiton on tarpeen samalla arvioida, minkä verran omaan käyttöön tarvitaan toimitilaa Mannerheimintien Esteettömässä toimitalossa.

Venäjän hyökkäyssota jatkuu ja luo merkittävän epävakauden hyvinvointiyhteiskuntien toimintaan. Korkea inflaatio, kiristynyt rahapolitiikka ja korkeat energian hinnat tuntuvat kansalaisten arjessa. Hintojen nousu laittaa arjessaan taloudellisesti lujille ne väestöryhmät, joilla taloudelliset voimavarat ovat rajallisia. Kun talouskasvu on rajallista, jonkinasteinen taantuma on todennäköinen, ja valtion velkaantumiskierteen katkaisun on paineita. Tämä tullee johtamaan rajauksiin esimerkiksi sosiaaliturvassa eduskuntavaalien tuloksesta riippumatta.

Samaan aikaan hyvinvointialueet tuskailevat rahan riittävyydestä palveluiden järjestämisessä, ja hoitaja- ja henkilöstöpula jatkuu. Tämä kaikki luo merkittävän epävarmuuden apua ja tukea tarvitsevien ihmisten arkeen. Nämä kannustavat Invalidiliittoa ja koko konsernia aktiiviseen edunvalvontaan ja vaikuttamistoimintaan fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden ja heidän läheistensä sujuvan arjen turvaamiseksi. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistys sekä vammaispalvelulain linjaukset ovat tärkeitä asioita vammaisten ihmisten hyvän elämän mahdollisuuksien kannalta.

Rajalliset resurssit ja kansalaistoiminnan murros asettavat reunaehdot monien liiton jäsenyhdistysten toimintaan. Yhdistysten purkautumisen harkinta on tullut uutena ilmiönä esiin, ja se saattaa entisestään voimistua. Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen rahoituksen todennäköinen pieneneminen tulevina vuosina lisää painetta järjestöjen yhteistyön tiivistämiseen ja jopa yhdistymisneuvottelujen käynnistämiseen. Invalidiliiton osalta avustustukien asteittainen väheneminen on jo alkanut. Liiton vakavaraisuus ja avustusvarojen maltillinen osuus kokonaistuotoista luo hyvän mahdollisuuden siihen, että perustoiminnan laajuus voidaan säilyttää sopivalla tasolla.

Kansalaistoiminnan tarve ei ole hiipumassa. Invalidiliiton tavoite edistää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää ei myöskään toteudu ilman aktiivista yhdistyskenttää. Yhtä enemmän on toimittava niin, että lisäämme koko yhteisön vetovoimaa myös heille, joiden aktiivisuus ei kanavoidu jäsenyyden kautta. Uuden strategian mukaisesti liiton toiminnan vetovoimaisuuden lisääminen, tiedontuotanto ihmisten arjesta sekä valtakunnallinen ja alueellinen vaikuttaminen tulevat painottumaan liiton toiminnassa.

Invalidiliitto-konsernissa yhtiöiden erilaisissa toimintaympäristössä pärjääminen vaatii myös selkeää omaa toiminnan suuntaa ja valintoja. Ammattiopisto Spesia on vakiinnuttanut asemansa isona ja osaavana erityisoppilaitoksena. Lapin Kuntoutus Oy:n toiminnallinen ja taloudellinen asema vaikuttaa vakaalta lähivuosina. Validia Oy:ssä on tehty monia kehittämistoimia, ja Validia asemoituu entistä vahvemaksi toimijaksi asumispalvelujen ja kuntoutuksen kentässä.

Maailmanlaajuisesti on alettu vahvasti ymmärtää ilmastonmuutoksen eteneminen ja seuraukset. Ympäristövastuun tunnistaminen liiton ja tytäryhtiöiden toiminnassa saa tärkeän sijan. Yhteiskuntavastuu näkyy myös siinä, miten yritykset ja julkiset toimijat entistä enemmän ovat alkaneet huomioida sosiaalista vastuuta ja samalla esteettömyyden sekä saavutettavuuden merkityksen. Monimuotoisuuden tärkeyden ymmärtäminen yrityksissä luovat mahdollisuuden lähentää Invalidiliittoa ja yrityksiä. Tämä luo Invalidiliitolle uusia mahdollisuuksia niin vammaisten työllisyyttä kuin esteettömyyttä edistettäessä.

Tarve työlle ja toiminnalle yhdenvertaisen ja esteettömän Suomen eteen ei ole vähentymässä, pikemminkin päinvastoin. Muuttuvassa toimintaympäristössä on tilaa ja tarvetta vahvistaa monia nykyisiä tapoja toimia ja ottaa käyttöön uusia menetelmiä. Siihen liiton strategia vuosille 2023–2026 tuo kannusteita niin yhdistystoiminnan, tiedontuotannon kuin myös vaikuttamistoiminnan osalta.

TULOSLASKELMA

VARSINAINEN TOIMINTA

JÄRJESTÖTOIMINTA

	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
tuotot	401 777,05	353 284,20	401 777,05	353 284,20
julkiset avustukset	1 093 200,11	852 121,06	1 093 200,11	852 121,06
henkilöstökulut	-1 994 662,06	-1 982 702,72	-1 994 662,06	-1 982 702,72
poistot	-5 348,83	-5 269,46	-5 348,83	-5 269,46
myönnetty avustukset	-343 218,02	-234 007,33	-343 218,02	-234 007,33
muut kulut	-1 926 979,00	-1 435 912,42	-1 926 979,00	-1 435 912,42
	-2 775 230,75	-2 452 486,67	-2 775 230,75	-2 452 486,67

PALVELUTOIMINTA

Asumispalvelutoiminta

tuotot	84 950 015,38	72 876 622,38	0,00	0,00
henkilöstökulut	-59 652 264,51	-49 594 748,10	0,00	0,00
poistot	-1 743 220,53	-1 181 892,18	0,00	0,00
muut kulut	-23 395 059,22	-20 658 989,11	0,00	0,00
lask. verovelan muutos	9 645,43	-13 880,54	0,00	0,00
	169 116,55	1 427 112,45	0,00	0,00

Kuntoutustoiminta

Ammatillinen koulutus

tuotot	1 743 706,03	1 594 386,92	0,00	0,00
julkiset avustukset	50 328 969,27	46 329 920,84	0,00	0,00
henkilöstökulut	-32 265 167,73	-28 550 905,65	0,00	0,00
poistot	-1 075 448,55	-938 452,63	0,00	0,00
muut kulut	-16 381 789,72	-14 391 132,36	0,00	0,00
lask. verovelan muutos	34 130,12	21 135,92	0,00	0,00
vähemmistöosuus	-1 083 992,27	-1 784 280,15	0,00	0,00
	1 300 407,15	2 280 672,89	0,00	0,00

Lääkinnällinen kuntoutus

tuotot	11 058 675,01	11 400 833,92	0,00	0,00
henkilöstökulut	-6 882 344,25	-6 932 944,89	0,00	0,00
poistot	-86 146,72	-83 272,60	0,00	0,00
muut kulut	-3 295 815,91	-3 644 397,13	0,00	0,00
vähemmistöosuus	-36 801,29	-135 995,27	0,00	0,00
	757 566,84	604 224,03	0,00	0,00

TALOUS JA HALLINTO

tuotot	2 138 642,80	2 058 031,85	2 138 642,80	2 058 031,85
henkilöstökulut	-1 992 594,86	-2 107 917,05	-1 992 594,86	-2 107 917,05
poistot	-10 121,43	-12 218,04	-10 121,43	-12 218,04
muut kulut	-1 594 916,90	-1 378 657,41	-1 594 916,90	-1 378 657,41
	-1 458 990,39	-1 440 760,65	-1 458 990,39	-1 440 760,65

KIINTEISTÖTOIMINTA

Palvelutalokiinteistöt

tuotot	5 056 515,85	4 932 726,68	5 056 515,85	4 932 726,68
poistot	-1 178 784,90	-1 045 171,00	-1 178 784,90	-1 045 171,00
muut kulut	-4 405 563,17	-4 617 730,08	-4 405 563,17	-4 617 730,08
	-527 832,22	-730 174,40	-527 832,22	-730 174,40

Muut kiinteistöt ja huoneistot

tuotot	7 528 793,85	6 874 589,24	7 528 793,85	6 874 589,24
henkilöstökulut	-21 960,37	-20 356,32	0,00	0,00
poistot	-2 617 297,37	-2 525 218,30	-1 497 528,57	-1 515 124,43
muut kulut	-3 523 309,73	-3 465 894,21	-4 621 136,20	-4 354 226,59
	1 366 226,38	863 120,41	1 410 129,08	1 005 238,22

Käyttöomaisuuden myynti

	-27 805,00	53 335,06	-27 805,00	53 335,06
--	-------------------	------------------	-------------------	------------------

VARSINAISEN TOIMINNAN

TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-1 196 541,44	605 043,12	-3 379 729,28	-3 564 848,44
------------------	----------------------	-------------------	----------------------	----------------------

TILINPÄÄTÖS 2022
TULOSLASKELMA

7

	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
VARAINHANKINTA				
Liittomaksut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Liiketoiminta tytäryhtiöt				
tuotot	2 230 014,79	1 342 206,12	0,00	0,00
materiaalit ja palvelut	-415 937,50	-417 931,41	0,00	0,00
henkilöstökulut	-171 693,51	-141 563,77	0,00	0,00
poistot	-92 559,58	-98 998,25	0,00	0,00
muut kulut	<u>-1 405 517,91</u>	<u>-393 948,70</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	144 306,29	289 763,99	0,00	0,00
Keräystoiminta				
tuotot	1 703 279,79	1 905 604,86	1 703 279,79	1 905 604,86
henkilöstökulut	-868 670,79	-890 897,61	-868 670,79	-890 897,61
poistot	-11,52	-15,36	-11,52	-15,36
muut kulut	<u>-586 328,87</u>	<u>-620 495,10</u>	<u>-586 328,87</u>	<u>-620 495,10</u>
	248 268,61	394 196,79	248 268,61	394 196,79
Lahjoitustuotot	<u>-4 616,60</u>	<u>52 102,47</u>	<u>-4 616,60</u>	<u>52 102,47</u>
	-4 616,60	52 102,47	-4 616,60	52 102,47
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-808 583,14	1 341 106,37	-3 136 077,27	-3 118 549,18
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA				
Rahoitustuotot ja kulut				
Rahoitustuotot	1 333 923,07	1 388 327,14	1 833 923,07	1 688 327,14
Rahoituskulut	<u>-430 219,83</u>	<u>-23 078,70</u>	<u>-430 219,83</u>	<u>-23 078,70</u>
	903 703,24	1 365 248,44	1 403 703,24	1 665 248,44
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	95 120,10	2 706 354,81	-1 732 374,03	-1 453 300,74
AVUSTUKSET				
Yleisavustukset	<u>1 429 000,00</u>	<u>1 553 468,00</u>	<u>1 429 000,00</u>	<u>1 553 468,00</u>
	1 429 000,00	1 553 468,00	1 429 000,00	1 553 468,00
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 524 120,10	4 259 822,81	-303 374,03	100 167,26

VASTAAVAA

	Konserni		Invalidiliitto ry	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	114 576,93	254 455,96	4 304,19	9 787,21
Muut pitkävaikutteiset menot	777 783,80	1 078 478,07	279 893,53	221 783,72
Liikearvo	72 000,00	0,00	0,00	0,00
Konserniliikearvo	5 646 037,92	0,00	0,00	0,00
	6 610 398,65	1 332 934,03	284 197,72	231 570,93
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	5 394 183,83	5 450 676,54	562 198,74	627 198,74
Rakennukset ja rakennelmat	88 460 952,26	84 114 092,14	57 559 672,94	55 045 704,68
Koneet ja kalusto	4 446 639,74	4 032 725,23	51 949,84	69 135,64
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 801 443,74	612 044,80	76 408,29	0,00
	100 103 219,57	94 209 538,71	58 250 229,81	55 742 039,06
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	0,00	8 249 155,61	8 056 768,58
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	26 655 561,64	24 590 622,98
Muut osakkeet ja osuudet	2 053 704,29	2 088 551,96	1 727 818,31	1 727 818,31
	2 053 704,29	2 088 551,96	36 632 535,56	34 375 209,87
OMAKATTEISTEN RAHASTOJEN VARAT				
Rahat ja pankkisaamiset	5 011,63	5 011,63	5 011,63	5 011,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Valmiit tavarat	9 122,52	41 995,20	0,00	0,00
	9 122,52	41 995,20	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	10 318 273,94	8 014 965,20	82 061,28	53 896,13
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	373 072,40	141 111,91
Lainasaamiset	70 000,00	0,00	70 000,00	0,00
Muut saamiset	317 852,87	229 456,41	113 393,11	156 600,99
Siirtosaamiset	2 529 062,11	3 081 585,88	624 042,40	665 744,02
	13 235 188,92	11 326 007,49	1 262 569,19	1 017 353,05
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Muut arvopaperit	33 084 277,35	44 402 602,88	7 611 653,28	13 994 642,86
Rahat ja pankkisaamiset	23 180 111,61	19 447 791,31	2 749 678,25	2 492 987,96
VASTAAVAA	178 281 034,53	172 854 433,21	106 795 875,44	107 858 815,36

VASTATTAVAA	Konserni		Invalidiliitto ry	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA				
Sidotut rahastot				
Omakatteiset rahastot	5 011,63	5 011,63	5 011,63	5 011,63
Muut sidotut rahastot	1 162 811,82	754 207,06	1 162 811,82	754 207,06
	1 167 823,45	759 218,69	1 167 823,45	759 218,69
Muu oma pääoma				
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	122 434 178,81	118 174 356,00	93 689 472,30	93 589 305,04
Tilikauden voitto (tappio)	1 524 120,10	4 259 822,81	-303 374,03	100 167,26
	123 958 298,91	122 434 178,81	93 386 098,27	93 689 472,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	125 126 122,36	123 193 397,50	94 553 921,72	94 448 690,99
VÄHEMMISTÖOSUUS	7 735 163,96	6 674 370,39	0,00	0,00
PAKOLLINEN VARAUS	129 037,00	528 512,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	15 369 137,36	16 288 205,37	6 091 357,76	7 088 888,64
Pääomalainat	537 500,00	645 000,00	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka	170 767,68	214 543,23	0,00	0,00
	16 077 405,04	17 147 748,60	6 091 357,76	7 088 888,64
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	1 744 553,05	1 569 234,22	997 530,88	997 530,88
Pääomalainat	107 500,00	107 500,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	414 793,78	437 575,64	55 904,93	55 904,93
Ostovelat	6 540 717,89	4 311 513,96	1 037 746,77	643 709,83
Velat saman konsernin yrityksille	0,00	0,00	174 567,02	190 565,12
Muut lyhytaikaiset velat	2 008 934,89	1 603 286,80	165 092,02	131 566,81
Siirtovelat	18 396 806,56	17 281 294,10	3 719 754,34	4 301 958,16
	29 213 306,18	25 310 404,72	6 150 595,96	6 321 235,73
VASTATTAVAA	178 281 034,53	172 854 433,21	106 795 875,44	107 858 815,36

TILINPÄÄTÖS 2022
RAHOITUSLASKELMA

	Invalidiliitto-konserni		Invalidiliitto ry	
	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021
Varsinaisen toiminnan rahavirta				
Myyntistä saadut maksut	171 133 151,44	154 722 811,56	20 401 495,77	19 509 296,55
Muista tuotoista saadut maksut				
Maksut toiminnan kuluista	-160 541 060,19	-142 964 770,54	-17 310 370,77	-17 343 238,05
<i>Rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	<u>10 592 091,25</u>	<u>11 758 041,02</u>	<u>3 091 125,00</u>	<u>2 166 058,50</u>
Maksetut korot ja maksut muista toiminnan rahoituskuluista	-275 188,21	-220 788,35	-64 021,28	-48 934,57
Saadut korot ja voitto-osuudet	792 534,80	736 325,70	23 523,83	136 585,63
Saadut osingot liiketoiminnasta	80 255,47	75 728,17	80 255,47	75 728,17
Maksetut välittömät verot ja veronpalautukset	571 626,75	-90 801,29	0,00	0,00
Varsinaisen toiminnan rahavirta A	<u>11 761 320,06</u>	<u>12 258 505,25</u>	<u>3 130 883,02</u>	<u>2 329 437,73</u>
Investointien rahavirta				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-11 595 329,75	-5 676 308,76	-5 317 612,79	-3 671 644,87
Investoinnit konserniyhtiöiden osakkeisiin	-6 411 178,24	0,00	-192 387,03	-288 310,46
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	42 000,00	0,00	42 000,00	0,00
Myönnetyt lainat muille	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00
Myönnetyt lainat tytäryhtiöille	0,00	0,00	-3 816 797,45	-56 376,64
Investoinnit muihin sijoituksiin ja rahoitusarvopapereihin	-1 920 026,09	-8 119 443,07	0,00	0,00
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,00	0,00	391 876,10	373 106,00
Hankitut liiketoiminnat	-90 000,00	0,00	0,00	0,00
Pääoman palautukset muista sijoituksista ja rahoitusarvopapereista	12 926 783,51	1 734 390,71	6 472 249,53	930 689,43
Saadut korot investoinneista	0,00	0,00	114 009,79	122 003,95
Saadut osingot investoinneista	0,00	0,00	500 000,00	300 000,00
Investointien rahavirta B	<u>-7 117 750,57</u>	<u>-12 061 361,12</u>	<u>-1 876 661,85</u>	<u>-2 290 532,59</u>
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1 246 400,86	424 911,04	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 097 650,04	-1 714 591,63	-997 530,88	-1 047 530,12
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-60 000,00	-108 000,00	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta C	<u>-911 249,18</u>	<u>-1 397 680,59</u>	<u>-997 530,88</u>	<u>-1 047 530,12</u>
Rahavarojen muutos (A + B + C) lisäys (+) / vähennys (-)	<u>3 732 320,30</u>	<u>-1 200 536,46</u>	<u>256 690,29</u>	<u>-1 008 624,98</u>
Rahavarat tilikauden alussa	19 447 791,31	20 648 327,77	2 492 987,96	3 501 612,94
Rahavarat tilikauden lopussa	23 180 111,61	19 447 791,31	2 749 678,25	2 492 987,96

Varsinaisen toiminnan rahavirrassa on esitetty muiden sijoitusten ja rahoitusarvopaperien voitto-osuudet.

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

1) Arvostusperiaatteet

Mikäli tilinpäätökseen kirjattavissa veloissa tai saamisissa tai muissa erissä on ulkomaanrahan määräisiä saamisia tai velkoja, on ne muutettu Euroopan Keskuspankin vuoden viimeisen päivän noteeraamaan kurssiin. Vaihto-omaisuus on esitetty fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenuon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

2) Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Käyttöomaisuuteen kuuluvien aineettomien hyödykkeiden, rakennusten, laitteiden ja kaluston hankintamenuon on aktivoitu, ja ne kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kyseisen tilikauden kuluksi. Käyttöomaisuuden hankintamenuosta on vähennetty saadut avustukset vuodesta 1989 lukien. Tätä ennen toteutettuihin investointeihin saatuja avustuksia ei ole vähennetty aktivoidun käyttöomaisuuden arvosta, vaan avustukset on kirjattu rahastosiirtoina omaan pääomaan.

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Sen mukaiset poistot on laskettu tasa- tai jäännösarvopoistoina hyödykeryhmän taloudellisen käyttöajan perusteella arvioituna seuraavasti:

Rakennukset	4-7%	jäännösarvopoisto
Atk-laitteet	25%	jäännösarvopoisto
Atk-ohjelmistot	5 v	tasapoisto
Muut koneet ja laitteet	25%	jäännösarvopoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 v	tasapoisto
Liikearvo ja konserniliikearvo	5 v	tasapoisto

Koy Mannerheimintie 107:n ja IL-Kiinteistöt Oy:n rakentamiseen saadut Raha-automaattiyhdistyksen avustukset on lisätty ko. yhtiöiden käyttöomaisuuden arvoihin. Näiden poistot tehdään avustusten palautusehtojen mukaisessa aikataulussa.

3) Pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai sitä alempaan käypään arvoon. Saamiset konserniyrityksiltä sisältävät kiinteistö- ja asunto-osaakeyhtiöiden lainat sekä muut pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät yli vuoden kuluttua.

4) Sisäisten kulujen kirjaaminen ja kohdistaminen

Konsernin ja liiton sisäiset tulot ja menot käsitellään bruttoperiaatteella niin, että tulo kirjataan suoritteiden myyneen toiminnanalan tuloihin, ja kulu vastaanottaneen toiminnanalan menoihin.

Talouden ja hallinnon toiminnanalaan kuuluvia kaikkien toiminnanalojen yhteisiä kustannuksia on siirretty muille toiminnanaloille pääasiassa käyttäen hyväksi toiminnanalojen kokonaistuotot, henkilöstön lukumäärää tai vastaavin perustein laskettuja jako-sääntöjä. Infrastruktuuriin (tilat, atk-järjestelmät, tietoliikenneverkot ja vastaavat) liittyvät kustannukset on kohdistettu toiminnanaloille neliöiden tai todellisten kustannusten suhteessa.

Järjestötoimintaan liittyvät liiton sisäiset kulut on kirjattu tuloiksi muiden kiinteistöjen sekä

talouden ja hallinnon toiminnanalle. Tytäryhtiöille kohdistetut konsernin sisäiset kulut on kirjattu tuloiksi palvelutalo- ja muiden kiinteistöjen sekä talouden ja hallinnon toiminnanaloille.

5) Vastuut

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa vakuutusyhtiössä. Eläkekulut on kirjattu suoriteperusteisesti. Kattamatonta vastuuta ei ole. Keskustoimiston johtajille, keskustoimiston henkilökunnalle sekä asumispalveluyksiköiden johtajille on laadittu ylimääräiset kollektiiviset eläkesopimukset.

Invalidiliitto on saanut investointeihinsa avustuksia ministeriöiltä, Raha-automaattiyhdistykseltä, kunnilta ja muilta tahoilta. Useimmissa tapauksissa avustuksiin liittyy ehtoja, joiden mukaan avustus on palautettava mikäli omaisuutta ei myöhemmin käytetä alkuperäiseen tarkoitukseensa. Takaisinperinnän takarajana on valtion eri ministeriöiden myöntämien avustusten osalta käytetty 30 vuotta, ja Raha-automaattiyhdistyksen avustusten osalta 20 vuotta. Kaluston osalta palautusaikana on käytetty 10 vuotta.

6) Tuloslaskelman esittämistapa

Tuloslaskelmassa kunkin toiminnanalan tuotot ja kulut on koottu kyseisen toiminnanalan tiedoista. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n myöntämät kohdennetut avustukset ja toiminta-avustukset on kirjattu tuloslaskelmaan järjestö- ja vaikuttamistoiminnan toiminnanalan julkisiksi avustuksiksi.

Järjestötoiminnan toiminnanalan tuloslaskelmassa on eritelty omaksi kohdakseen myönnetty avustukset. Avustuksia on myönnetty mm. paikallisyhdistystoimintaan, jouluavustuksina sekä kehitysyhteistyökohteisiin.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä, joista on eliminoitu samaan toimintoon liittyvät sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus.

Invalidiliiton liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden tuotot ja kulut sisällytetään konsernituloslaskelman pääryhmään varainhankinta siltä osin, kun tytäryhtiöiden toiminta ei ole Invalidiliitto ry:n säännöissä määriteltyä varsinaista toimintaa.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen.

Laajuus Konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat yhteisöt:

Nimi	Kotipaikka	Omistusosuus
Oy Mobility Finland Ab	Helsinki	100 %
Mobilityn tytär- ja osakkuusyhtiöt:		
Validia Oy	Helsinki	100%
Validia Oy:n tytär- ja osakkuusyhtiöt:		
Yksityinen Sosiaalipalvelu Oy, Turku	Helsinki	100 %
Hoivakoti Mesikämmen Oy	Helsinki	100 %
Avustajasi C.B. Oy	Helsinki	100 %
Asumispalvelu Ristilä Oy	Helsinki	100 %
As Oy Kuopion Kukkonen	Kuopio	25,25%
Medimaster Oy	Helsinki	100 %
Invatieto Oy	Helsinki	100 %
Lapin Kuntoutus Oy	Rovaniemi	60,00%
Ammattiopisto Spesia Oy	Helsinki	57,00%
Erilliset kiinteistöyhtiöt:		
IL-Kiinteistöt Oy	Helsinki	100 %
Koy Helsingin Koskelantie 22-24	Helsinki	100 %
Koy Mannerheimintie 107	Helsinki	100 %
As. Oy Helsingin Kimmontie 5	Helsinki	100 %
As. Oy Järvenpään Mannilantie 14b	Järvenpää	100 %
As. Oy Järvenpään Mannilantie 14-16	Järvenpää	100 %
Koy Mannilantie 12	Järvenpää	100 %
Koy Järvenpään Kuntotalo	Järvenpää	100 %
Kiinteistö Oy Neurotalon Pysäköinti	Helsinki	84,90%
Kiinteistö Oy Kumpulantie 1	Helsinki	52,12%
Kiinteistöosakeyhtiö Neurotalo	Helsinki	51,31%
As Oy Helsingin Juhana Herttuantie 17	Helsinki	42,50%

Yksityisen Sosiaalipalvelu Oy, Turku fuusio Validia Oy:hyn toimeenpantiin 31.12.2022.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Tiedossa ei ole toimintakertomuksessa tai liitetiedoissa esitettyjen vastuiden lisäksi muita taseen ulkopuolisia vastuuta.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA

	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021
1) Kokonaistuotot ja kulut				
Kokonaistuotot	170 964 091,40	153 567 560,74	21 152 710,92	20 323 590,56
Kokonaiskulut	169 439 971,30	149 307 737,93	21 456 084,95	20 223 423,30
Tulos	1 524 120,10	4 259 822,81	-303 374,03	100 167,26
2) Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	85 550 831,63	75 284 504,17	4 036 170,26	4 089 645,89
Eläkekulut	15 145 706,73	11 881 017,74	695 693,99	725 707,73
Muut henkilösivukulut	3 152 819,72	2 966 514,20	124 063,46	76 163,76
	103 849 358,08	90 132 036,11	4 855 927,71	4 891 517,38
3) Johdon palkat ja palkkiot				
Hallitukset ja toimitusjohtajat	887 799,42	823 042,87	44 778,63	42 420,00
	887 799,42	823 042,87	44 778,63	42 420,00
(Invalidiliiton tiedot sisältävät vain hallituksen palkat ja palkkiot)				
4) Henkilöstön lukumäärä				
Sosiaali- ja järjestötoiminta	84	86	84	86
Asumispalvelut	1 860	1 578	0	0
Kuntoutus ja koulutus	841	658	0	0
Muut	29	32	28	31
	2 814	2 354	112	117
5) Poistot ja arvonalentumiset				
Rakennuksista ja maa-alueista	4 210 227,88	3 951 578,40	2 585 291,56	2 494 616,06
Koneista ja kalusteista	1 374 600,00	1 139 757,11	17 185,80	18 098,60
Aineettomista hyödykkeistä	1 224 111,54	799 172,30	89 317,89	65 083,63
	6 808 939,43	5 890 507,82	2 691 795,25	2 577 798,29

TULOSLASKELMA

	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021
6) Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	500 000,00	300 000,00
Muilta	80 255,47	75 728,17	80 255,47	75 728,17
	80 255,47	75 728,17	580 255,47	375 728,17
Korkotuotot ja muut tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Korkotuotot konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	114 009,79	122 003,95
Korkotuotot muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	114 009,79	122 003,95
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muut rahoitustuotot muilta	1 226 622,50	1 178 413,69	513 821,44	582 930,46
Korkotuotot muilta	17 754,75	7 818,22	2 305,64	2 405,91
	1 244 377,25	1 186 231,91	516 127,08	585 336,37
Korkokulut ja rahoituskulut				
Korkokulut muille	172 189,54	155 951,73	59 416,16	44 127,89
Muut rahoituskulut muille	55 408,67	53 572,64	4 605,12	4 806,76
Arvon alennukset ja palautukset	845 848,23	8 259,02	403 343,30	-1 521,01
	1 073 446,44	217 783,38	467 364,58	47 413,64
Rahoitustuotot ja -kulut	251 186,28	1 044 176,70	743 027,76	1 035 654,85
7) Tuloverot				
Tuloverot tilikaudelta	252 009,87	236 601,25	0,00	0,00
Tuloverot aiemmilta tilikausilta	-34 410,96	85 522,05	0,00	0,00
	217 598,91	322 123,30	0,00	0,00

Rahoitustuottojen ja -kulujen liitetietoihin on koottu tuloslaskelmasta Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ulkoisten rahoitustuottojen ja -kulujen lisäksi muihin toimintoihin kuuluvat rahoitustuotot ja -kulut.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TASE

	Invalidiliitto ry						
8) Pysyvät vastaavat	Kirjanpitoarvo 01.01.2022	Lisäykset	Vähennykset	Saadut inves- tointiavustukset	Siirrot ryhmien välillä	Tilikauden sumu-poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	9 787,21	0,00	0,00	0,00	0,00	5 483,02	4 304,19
Muut pitkävaikutteiset menot	221 783,72	141 944,68	0,00	0,00	0,00	83 834,87	279 893,53
Yhteensä	231 570,93	141 944,68	0,00	0,00	0,00	89 317,89	284 197,72
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	627 198,74	0,00	65 000,00	0,00	0,00	0,00	562 198,74
Rakennukset	55 045 704,68	5 099 259,82	0,00	0,00	0,00	2 585 291,56	57 559 672,94
Koneet ja kalusto	69 135,64	0,00	0,00	0,00	0,00	17 185,80	51 949,84
Keskeneräiset hankkeet	0,00	76 408,29	0,00	0,00	0,00	0,00	76 408,29
Yhteensä	55 742 039,06	5 175 668,11	65 000,00	0,00	0,00	2 602 477,36	58 250 229,81
Sijoitukset							
Osakkeet saman konsernin yrityksissä	8 056 768,58	192 387,03	0,00	0,00	0,00	0,00	8 249 155,61
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	24 590 622,98	3 203 321,32	1 138 382,66	0,00	0,00	0,00	26 655 561,64
Muut osakkeet ja osuudet	1 727 818,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 727 818,31
Yhteensä	34 375 209,87	3 395 708,35	1 138 382,66	0,00	0,00	0,00	36 632 535,56
Pysyvät vastaavat yhteensä	90 348 819,86	8 713 321,14	1 203 382,66	0,00	0,00	2 691 795,25	95 166 963,09

Muut osakkeet ja osuudet-kohtaan sisältyy julkisesti noteerattuja arvopapereita, joiden kirjanpitoarvo 31.12.2022 oli 124 352,78 euroa, ja vastaava markkina-arvo 976 893,42 euroa.

TASE		Invalidiliitto-konserni					
9) Pysyvät vastaavat	Kirjanpitoarvo 01.01.2022	Lisäykset	Vähennykset	Saadut inves- tointiavustukset	Siirrot ryhmien välillä	Tilikauden sumu-poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	254 455,96	0,00	0,00	0,00	0,00	139 879,03	114 576,93
Muut pitkävaikutteiset menot	1 078 478,07	289 193,83	0,00	0,00	0,00	589 888,10	777 783,80
Liikearvo	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	72 000,00
Konserniliikearvo	0,00	6 122 382,33	0,00	0,00	0,00	476 344,41	5 646 037,92
Yhteensä	1 332 934,03	6 501 576,16	0,00	0,00	0,00	1 224 111,54	6 610 398,64
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	5 450 676,54	18 629,07	71 428,53	0,00	0,00	3 693,24	5 394 183,83
Rakennukset	84 114 092,14	8 116 464,45	130 571,47	0,00	567 501,78	4 206 534,64	88 460 952,25
Koneet ja kalusto	4 032 725,23	1 789 421,68	907,17	0,00	0,00	1 374 600,00	4 446 639,74
Keskeneräiset hankkeet	612 044,80	1 790 101,51	33 200,80	0,00	-567 501,78	0,00	1 801 443,74
Yhteensä	94 209 538,71	11 714 616,71	236 107,97	0,00	0,00	5 584 827,88	100 103 219,55
Sijoitukset							
Muut osakkeet ja osuudet	2 088 551,96	20 356,00	55 203,67	0,00	0,00	0,00	2 053 704,29
Yhteensä	2 088 551,96	20 356,00	55 203,67	0,00	0,00	0,00	2 053 704,29
Pysyvät vastaavat yhteensä	97 631 024,70	18 236 548,87	291 311,64	0,00	0,00	6 808 939,43	108 767 322,49

TASE	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
10) Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	0,00	0,00	26 655 561,64	24 590 622,98
Yhteensä	0,00	0,00	26 655 561,64	24 590 622,98
11) Vaihto-omaisuus				
Valmiit tuotteet/ tavarat	9 122,52	41 995,20	0,00	0,00
Yhteensä	9 122,52	41 995,20	0,00	0,00
12) Saamiset saman konsernin yhtiöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	83 230,36	22 804,04
Siirtosaamiset	0,00	0,00	289 842,04	118 307,87
Yhteensä	0,00	0,00	373 072,40	141 111,91
13) Olennaiset siirtosaamiset				
Maksetut vuokravakuudet	487 358,17	542 797,13	0,00	0,00
Verosaamiset	801 125,64	1 761 471,30	486 544,58	564 688,38
Muut siirtosaamiset	1 240 578,30	777 317,45	137 497,82	101 055,64
Yhteensä	2 529 062,11	3 081 585,88	624 042,40	665 744,02
14) Oma pääoma				
Sidottu oma pääoma				
Omakatteiset rahastot	5 011,63	5 011,63	5 011,63	5 011,63
Muut sidotut rahastot	1 162 811,82	754 207,06	1 162 811,82	754 207,06
Yhteensä	1 167 823,45	759 218,69	1 167 823,45	759 218,69
Muu oma pääoma				
Ed. vuosien yli/alijäämät	122 434 178,81	118 174 356,00	93 689 472,30	93 589 305,04
Tilikauden yli/alijäämä	1 524 120,09	4 259 822,81	-303 374,03	100 167,26
Yhteensä	123 958 298,91	122 434 178,81	93 386 098,27	93 689 472,30
Oma pääoma yhteensä	125 126 122,36	123 193 397,50	94 553 921,72	94 448 690,99

Asunto Oy Järvenpään Mannilantie 14 b:n, Kiinteistö Oy Mannilantie 12:n ja IL-Kiinteistöt Oy:n asuintalovaraukset ja poistoero, yhteensä 853 838,41 euroa, on jaettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

15) Rahastot	Saldo 1.1.		Annetut avustukset ja kulut		Saldo 31.12.
		Tuotot			
Omakatteiset rahastot					
Pertti Sankilampi	5 011,63	0,00	0,00	5 011,63	
Yhteensä	5 011,63	0,00	0,00	5 011,63	
Muistorahastot					
Helvi ja Erkki Peltonen	2 574,85	0,00	968,15	1 606,70	
Irmeli Korhonen	166 309,67	0,00	0,00	166 309,67	
Olga ja Pekka Korpiranta	534 113,67	22 277,78	5 374,16	551 017,29	
Elina ja Otto Sinkkonen	51 208,87	0,00	0,00	51 208,87	
Avustajakoirarahasto	0,00	392 669,29	0,00	392 669,29	
Yhteensä	754 207,06	414 947,07	6 342,31	1 162 811,82	

Muistorahastot ovat testamentin tai lahjan antajan tiettyyn käyttötarkoitukseen myöntämiä varoja, joiden käytöstä päättää kunkin rahaston säännöissä määrätty taho. Nämä varat säilytetään yhdessä liiton muiden varojen kanssa. Omakatteisten rahastojen varat säilytetään erillään liiton muista varoista.

Muistorahastojen käyttö esitetään tuloslaskelmassa samassa toiminnanakohtaisessa laskelmassa kuin niiden tuloutuskin esitetään.

Sidottujen rahastojen tuotot ovat pääosin saatuja avustuksia, Korpirannan rahaston tuotot ovat vuokratuottoja.

16) Pakolliset varaukset	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Pakolliset varaukset	129 037,00	528 512,00	0,00	0,00
Yhteensä	129 037,00	528 512,00	0,00	0,00

Pakollisiin varauksiin on kirjattu vuoden vaihteessa avoinna olleisiin sopimusasioihin liittyviä vastuita.

TASE	Invalidiliitto- konserni		Invalidiliitto ry	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
17) Lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden tai pitemmän ajan kuluttua				
Rahalaitoslainat	10 695 756,01	11 109 568,87	2 200 000,00	3 098 765,12
Yhteensä	10 695 756,01	11 109 568,87	2 200 000,00	3 098 765,12
18) Olennaiset siirtovelat				
Jaksotetut henkilöstökulut	12 337 814,99	10 746 824,42	713 494,64	700 068,40
STEA-avustukset	2 099 657,39	3 004 007,51	2 099 657,39	3 004 007,51
Muut siirtovelat	4 085 950,89	3 530 462,17	906 602,31	597 882,25
Yhteensä	18 523 423,27	17 281 294,10	3 719 754,34	4 301 958,16
19) Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	0,00	0,00	47 950,31	19 599,90
Siirtovelat	0,00	0,00	126 616,71	170 965,22
Yhteensä	0,00	0,00	174 567,02	190 565,12
20) Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut				
Rahalaitoslainat	13 669 772,11	13 498 609,03	3 000 000,00	3 400 000,00
Panttiikirjojen nimellisarvot	24 480 954,58	22 673 362,69	5 200 000,00	5 200 000,00
Rahalaitoslainat	4 088 888,64	4 686 419,52	4 088 888,64	4 686 419,52
Arvopapereiden kirjanpitoarvo	3 496,00	3 496,00	3 496,00	3 496,00
Leasing-, vuokra- ja muut vastuut				
Seuraavana vuonna	7 735 964,71	5 459 048,49	0,00	0,00
Yli vuoden kuluttua	53 653 252,56	55 682 567,34	0,00	0,00
Yhteensä	61 389 217,27	61 141 615,83	0,00	0,00
<p>Invalidiliiton tytäryhtiö Oy Mobility Finland Ab on tehnyt kahden miljoonan euron sijoitussitoumukset Korona Invest Oy:n hallinnoimiin Palvelu- ja Korona Fund III-rahastoon, joiden pääoma yhteensä on 103 miljoonaa euroa. Rahastot tekevät sijoituksia sosiaali- ja terveystalouden lisäksi myös muita julkisia palveluja tuottaviin tuottaviin yrityksiin. Sijoitussitoumuksesta oli vuoden 2022 lopussa käytetty 1,7 miljoonaa euroa.</p> <p>Invalidiliitto on antanut takauksen tytäryhtiönsä Validia Oy:n leasingpuitesopimukseen. Takauksen suuruus 31.12.2022 oli 201 494,47 euroa.</p>				
21) Omaisuus, jonka hankkimiseen saatu avustusta palautusehdoin				
Tasearvo				
Rakennukset	23 664 887,72	24 995 085,71	6 609 151,04	7 075 218,64
Yhteensä	23 664 887,72	24 995 085,71	6 609 151,04	7 075 218,64
Saadut avustukset				
Rakennukset	23 123 678,15	28 646 468,70	9 845 368,15	14 411 068,70
Yhteensä	23 123 678,15	28 646 468,70	9 845 368,15	14 411 068,70
<p>Invalidiliiton omistamiin arava-rahoitteisiin palvelutalokiinteistöihin liittyy kyseistä rahoitusta säätelevästä lainsäädännöstä johtuvia myyntirajoituksia. Näiden arava-rahoitteisten rakennusten kirjanpitoarvo vuoden 2022 tilinpäätöksessä on 12 192 918,29 euroa.</p>				
22) Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Jälleenhankintahinta	33 448 623,42	47 203 246,60	7 744 648,91	15 511 146,78
Kirjanpitoarvo	33 084 277,35	44 402 602,88	7 611 653,28	13 994 642,86
Erotus	364 346,07	2 800 643,72	132 995,63	1 516 503,92
23) Tilintarkastajan palkkiot				
Tilintarkastuspalkkiot	119 690,00	109 577,00	33 616,00	31 649,00
Tilintarkastuslain 1 § 1 mom.				
2 kohdassa tark. toimeksiannot	15 490,00	13 815,00	14 020,00	13 815,00
Veroneuvonta	11 700,00	15 303,00	2 200,00	4 037,00
Muut palvelut *	82 134,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	229 014,00	138 695,00	49 836,00	49 501,00

* Muut palvelut liittyvät yritysjärjestelyihin sekä IT-järjestelmien muutoksiin

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 17. maaliskuuta 2023

Invalidiliitto ry

Pirkko Kuusela
Puheenjohtaja

Hannu Ilonen

Jan Johansson

Kristiina Karhos

Päivi Mielikäinen

Minna Muukkonen

Ellen Nirhamo

Sari Palm

Arja Qvist

Ville Rautiainen

Anniina Sillanpää

Jussi Syrjälä

Aino Yli-Hakuni

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki _____ / _____ 2023

PricewaterhouseCoopers Oy
TilintarkastusyhteisöSamuli Perälä
KHT